

In addition, the monograph is richly illustrated with numerous direct examples that contain scheme of particular locations, analyses of foundations and facades, as well as numerous photographs from the different time periods.

An especial quality of this study is in detailed footnotes at the end of each chapter; the footnotes contain very valuable information on master builders, architectural styles, elements and so on.

The largest, and possibly the most interesting chapters are the third and fourth, since they cover an extensive typological research of the analyzed buildings. These typological researches are of a special importance since they allow a perception of certain constant, basic elements that appear as a foundation in the history of architecture.

As such, the typological analyses are different from the previous qualifications, and their aim is to establish basic principles that characterize urban and architectural aspects of the given buildings.

In the third chapter, the primary criteria used to define basic types are the form of the foundation and urban disposition, as well as basic features of inner spatial organization of a house or given dwelling unit.

Within multi-family building units, these criteria are expanded to include additional research on clustering of dwelling units (horizontally and vertically), type and position of horizontal and vertical communication, and complexity of the assemblage and number of dwelling units per one level.

For the analysis of modeling and façade' composition of the characteristic types, the adopted criteria were horizontal division, disengagement of the facades' area and usage of mezzanine and garret roofs.

In addition, other analyses included secondary horizontal divisions, vertical divisions and position of particular façade' elements, such as balcony, portals and so on.

Small, though especially significant for our culture in general, spatial totalities such as Kosancicev Venac, Savinac and so on, and certain architectural street solutions, reveal the turbulent development of the dwelling architecture of Belgrade during 19th and the beginning of the 20th century.

By renewal and protection of these urban areas, as well as of individual buildings, we keep and preserve ambiances that witnessed the birth of an authentic spirit of Belgrade, felt among the city's inhabitants in the past; the same spirit was maintained decade after decade as a part of a distinctive tradition, which is lately being under attack of globalization and disappearance.

That is the reason why this complex study by dr Mirjana Roter-Blagojević represents a significant shift forward into researching our cultural and architectural heritage, and forms a basis for further studies and future creative projects that will affirm new approaches in studying our past.

Goran Babić

Секција етнолог – Музејско друштво Србије

У музејима Србије данас ради велики број музеолошки оспособљених стручњака, који имају академско образовање дипломираног етнолога или етнолога/антрополога.⁵ Због вели-

⁵ Музеолошки оспособљени стручњаци су они који имају положен стручни испит, па

ког броја „етнолога музеалаца“ који су чланови струковне организације Музејско друштво Србије (у наставку: МДС) – тј. због чињенице да у 46 музеја ради укупно 86 етнолога⁶ – према статуту МДС-а започела је рад Секција етнолога (у наставку: ЕС МДС). Оснивачка скупштина секције одржана је у пролеће 2005. године, уз координатора-домаћина – Народни музеј у Нишу, а исте године је у Музеју Војводине у Новом Саду одржана прва редовна скупштина секције. Досадашњи рад ЕС МДС-а одвијао се у редовним шестомесечним интервалима после којих су организовани стручни скупови и одржаване редовне скупштине.

Вишеструко значајан као први стручни скуп, Округли сто у Новом Саду, организован под називом *Етнологија у музејима Србије на почетку 21. века*, одржан је после уводне презентације првог председника секције, Живке Ромелић из Народног музеја Крушевац. Она је на основу свог истраживања – према подацима из попуњених упитника који су били послати свим етнологима

запосленим у музејима Србије⁷ – начинила одређени увид у стање етнографске музеологије у Србији на почетку трећег миленијума. После изнетих података, покренута је дискусија о проблемима и дати су предлози за њихово решавање. Већина присутних је сматрала да је значајна чињеница то што не постоји институционализована сарадња музејских установа, пре свега између појединих музеја, чак ни у случајевима када се баве сродном проблематиком – антропогеографским подручјима или истим темама. У одређеној градацији, такав разједињен приступ раду одражава се и у оквиру неиспуњавања *функције матичности* Етнографског музеја у Београду, а напослетку и у непостојању било каквог облика сарадње музеја са Етнографским институтом САНУ и Одељењем за етнологију/антропологију Филозофског факултета у Београду. Бољом комуникацијом и обједињеним, заједничким пројектима постигли би се бољи резултати, са већом „друштвеном тежином“. Истакнуто је, такође, да често не постоји успешна индивидуална сарадња између етнолога у музејима.

За рад Секције посебно је значајна 2006. година када је за остваривање ~~дугорочног~~ плана рада, првенствено на основу резултата Округлог стола у Новом Саду, усвојен пројекат *Етнологија у музејима Србије на почетку III миленијума – Стратешки циљеви даљег развоја*.⁸ За сукцесивне

према томе и неко од стручних музејских звања: *кустос*, *виши кустос*, *музејски саветник*. Према Закону о платама у државним органима и јавним службама (Сл. Гласник бр. 34 за 2001. годину) и каснијим уредбама о коефицијентима стручно звање *виши кустос* изједначено је у коефицијентима са академским звањем магистра, а *музејски саветник* – са доктором наука.

⁶ Број и место запослења дати су према подацима МДС-а из 2005. године. У Србији има укупно 111 музеја и музејских збирки. *Адресар Музеја Србије*, Завод за проучавање културног развоја, Београд 2000.

⁷ У истраживању спроведеном међу члановима ЕС МДС током 2005. године учествовао је 31 етнолог из 21 музеја.

⁸ Према подацима Одељења за документацију Етнографског музеја у Београду, који су ажурирани за 2003. годину, приближан број етнографских предмета – као покретних културних

фазе и остваривање циљева у реализацији пројекта предвиђено је следеће: а) сагледавање стања етнологије у музејима Србије, б) дефинисање основних проблема у раду, в) могући правци развоја. На основу тога, током 2006. године, уз музеје домаћине као суорганизаторе, успешно су остварени потпројекти у форми стручних скупова о етнографској музејској документацији (Чачак, мај – јун 2006) и редефинисању појма етнографског музејског предмета (Крушевац, новембар 2006). Оба потпројекта реализована су као скупови са међународним учешћем, а потом су штампани зборници радова.

Скуп *Музејска етнoлошка документација – стање и перспективе* одржан је од 31. маја до 1. јуна 2006. године у Чачку. На основу учешћа стручњака из Словеније, Федерације БиХ и Републике Српске, а уз посредно учешће Министарства културе Србије, које је партиципирало са делом средстава за организацију, дводневни рад је представљао и иницијативу за свеобухватну међународну сарадњу етнолога запослених у музејима. У неколико тематских целина представљени су уводни реферати, видео презентације, радионице и дискусије:

1. Теоријски оквири и савремене тенденције у музејској документацији

Љиљана Гавриловић (Етнографски институт САНУ, Београд) – *Документација етнoлошких музеолошких предмета и нова музеолошка парадигма*, Весна Омчикус (Етнографски

музеј у Београду) – *Семинари о музејској документацији*, Мирослав Митровић (Етнографски музеј у Београду) – *Централни регистар покретних културних добара МИСС⁹ 2000 – тренутно стање, потребе и могућности музеја у области дигитализације*, Аленка Симикич (Словенски етнографски музеј, Љубљана, Словенија) – *Документација у Словенском етнографском музеју*.

2. Документовање материјалних и нематеријалних културних добара – примери из наших музеја

Богдан Шекарић (Музеј Војводине, Нови Сад) – *Музејска документација у Музеју Војводине*, Гордана Марковић (Народни музеј Ваљево) – *Етнoлошка музејска документација у Народном музеју Ваљево*, Мирослав Митровић (Етнографски музеј у Београду) – *Заштита нематеријалне културне баштине на примеру Центра за заштиту народних игара*, Марина Цветковић (Етнографски музеј у Београду) – *Проблеми стандардизације збирки и термина (р а д и о н и ц а)*.

3. Дигитализација у функцији заштите и презентације етнографске материјалне и нематеријалне баштине – позитивни примери

Мирјана Менковић (Етнографски музеј у Београду) – *Обрада предмета из збирки традиционалног костима – домаћа пракса у светлу препоруке Савета Европе*, Саша Срећковић (Етнографски музеј у Београду) – *Формирање центра за визуелну антропологију у Етнографском музеју у Београду*, Ранко Баришић (Етнографски музеј у Београду) – *Заштита традиционалних заната путем дигитализације*, Марица Филиповић (Земаљски музеј, Сарајево,

добара - у музејима Србије износио је око 160.000, од чега је већим делом стручно обрађено око 120.000, фотографисано је нешто мање - 106.000, а у Централни регистар унето је око 54.000 предмета.

⁹ МИСС = Музејски информациони систем Србије

Федерација БиХ) – Дигитализација етнографске документације у Земаљском музеју у Сарајеву.

4. Панел дискусија

У дискусији (модератор Живка Ромелић, Народни музеј Крушевац), која је на неки начин објединила изнесене ставове из свих излагања, активно је учествовала већина присутних. Тежиште дискусије било је на остварењу циљева МИСС-а, на проблемима, стратегији и приоритетима у етнографској музејској документацији.

Велики број етнолог/антрополога запослених у музејима у Србији и страних учесника¹⁰ указао је на преку потребу за коначним решавањем проблема који се тичу примене основне дигитализације за етнографске музејске документације. После дужег времена и изолације од ажурираних знања о достигнућима у музејској документацији, етнологи из Србије су, са стручњацима из региона који имају сличан музеолошки материјал и проблеме у класификацији, стандардизацији, те уопште у музеолошкој документацији, могли да упореде тешкоће или достигнут напредак у раду. Исто тако, велики број пријављених учесника из матичне институције, тј. из Етнографског музеја у Београду, говори о томе да је у Србији већ уложен огроман труд у двосмерну комуникацију – од матичног музеја до крајњих корисника у музејима, музејима у саставу, музејским јединицама и другим институцијама где постоји етнографски материјал који треба адекватно музеолошки обрадити. То је изузетно значајно за уједначавање критеријума у раду на

очувању и заштити *нематеријалне баштине*, која према препорукама УНЕСКО-а представља приоритет у процесу очувања целокупне светске културне и природне баштине. Општи је закључак да без теоријских и законских оквира не може да напредује целокупна музеологија, па тако ни етнографска. Са становишта професионалног удружења које се заснива на добровољном чланству, а у складу са кодексима професије, може се препоручити да се сваки стручњак бори својим квалитетом и знањем, и да се тако афирмише појединачно и струковно. Потребно је радити на систематској класификацији музеолошких термина, из чега би требало да произађу тезаурус и илустровани речник етнографских појмова. Отварањем овог проблемског питања за етнологе-музеалце из Србије и суседних земаља био би учињен помак у редефинисању временских и социјалних оквира из којих потиче етнографски предмет, а то би проширило поље деловања етнолог-музеалца на групације културних феномена у последњих педесетак година – како у сеоској, тако и у градској средини.

Секција је организовала и други стручни скуп, под називом *Рedefинисање појма етнографског музејског предмета*, који је одржан 9-10. новембра 2006. у Крушевцу. Домаћин скупа био је Народни музеј Крушевац, а учествовало је преко 50 стручњака из 23 музеја у Србији, уз учеснике из Македоније и Републике Српске. Иако је рад планиран на основу уводних предавања, значај „отварања проблема“ ревалоризације досадашњих критеријума за проглашавање покретног културног добра, проширења значења појма етнографски музејски предмет и рецентних тешкоћа у раду етнолог у музејима утицао је на то да сви покушаји да се одговори на бројна

¹⁰ У раду скупа активно су учествовала 44 музејска стручњака, од чега је 7 било из страних земаља.

питања заслуже подједнаку пажњу. Стога се подједнако важна могу сматрати следећа излагања:

Борисав Шурдић (Министарство културе Републике Србије) – *Рedefиниција етнографског музејског предмета – Етнографски музејски предмет у садашњости и будућности*, Велибор Стојаковић (Етнографски музеј у Београду) – *Шта заиста треба рedefинисати*, Љиљана Гавриловић (Етнографски институт САНУ) – *Музејски етнографски предмет: између опанка и Мона Лизе*, Никос Чаусидис (Филозофски факултет – Скопје, Македонија) – *Метафизички аспекти музеја (митска и магијска база музеологије)*, Весна Душковић (Етнографски музеј у Београду) – *Шта је заправо етнографски предмет*, Данијела Василић и Владимир Ђукановић (Музеј Републике Српске, Бања Лука, Република Српска) – *Етнолошко одељење Музеја Републике Српске, са освртом на откуп предмета*, Ивана Јовановић, Тијана Јаковљевић, Весна Ангеловска–Недељковић, (Музеј града Новог Сада) – *Шта један кустос етнолог ради (на примеру Музеја града Новог Сада)*.

Утиску који су наведена излагања оставила на дискусанте Округлог стола (а у дискусији су учествовали дословно сви присутни) умногоме су потпомогла различита формална образовања уводничара – два доктора филозофских наука, учешће директора матичне институције за етнографски материјал на тлу Србије – Велибора Стојаковића, и напослетку чињеница да су проблем рedefиниције начели представници „свих заинтересованих страна“, при чему мислим на саме музејске етнологе, на истраживачку перспективу сарадника научног института, као и на академско-педагошку визуру једног предавача. На основу свега тога, учесници у дискусији на Округлом

столу сагласили су се да би у будућем раду, на основу вишеструке сарадње свих заинтересованих за побољшање музеолошке етнографије, требало посебно обратити пажњу на следеће чињенице:

- Досадашња пракса набавке и стручне обраде у нашим музејима показала је да се музеолошка етнографија углавном бавила предметима који су настали у традиционалним сеоским заједницама тзв. патријархалне културе, која је свој врхунац доживљавала у прединдустријском периоду на тлу Балкана. Убрзане промене које је 20. век донео, најшире схваћено у оквиру потрошачког друштва урбаних социо-културних средина, тек спорадично су биле предмет музеолошког изучавања и изложбених програма. С обзиром на то да је такав приступ створио својеврсни вакуум у документовању културне прошлости, скуп етнолога и етнолога/антрополога запослених у музејским институцијама Србије – путем изложених радова, Округлог стола и дискусије – указао је на потребу за рedefинисањем и новом институционализацијом појма етнографски предмет.
- У светлу чињенице да се, према важећем закону, културним добром може прогласити само предмет старији од педесет година, јасне су назнаке потребе за проширењем појма етнографски предмет, а сходно томе и проблемских садржаја који би савремени живот и блиску прошлост поставили у жижу интересовања етнолога музеалаца. Напослетку, на основу рedefинисања би требало да се у музејској и музеолошкој пракси – према светским стандардима – осавремени приступ примењен у прикупљању, стручној и научној обради и,

напоследку, у излагању етнографских предмета као музеалија које су покретна културна добра, интегрални део националне баштине. Управо стога, Етнолошка секција је свој целокупни рад и програм скупа усмерила ка сарадњи са Министарством културе, које предлаже нови Закон о културним добрима, ка Етнографском музеју у Београду, као матичној институцији за етнографски материјал, и ка регионалној сарадњи етнологa из Југоисточне Европе, који проучавају сличан историјски и социо-културни простор.

- Треба помирити и ускладити теме, проблемске задатке и интересовања која проистичу из академског образовања етнологa и етнологa/антрополога – усмереног ка теоријским оквирима, методологији и истраживачком раду – са различитим проблемима и садржајима који произилазе из научног и стручног рада етнологa и етнологa/антрополога у оквирима етнографске музеологије.
- Етнографску музеологију треба усмерити на деловање у оквирима историјског, социо-економског и културног контекста данашњице и блиске прошлости, и на основу тога радити на процесу осавремењавања набавке, стручне и научне обраде, те музеолошке експозиције етнографског предмета.
- Треба инсистирати на процесу усклађивања терминологије у условима набавки савремених етнографских музејских предмета и њиховој даљој обради према стандардима савремене музеолошке теорије и праксе.
- Треба интензивирати рад на прикупљању и музеолошкој обради одређеног броја етнографских предмета из савременог социо-културног кон-

текста, а који би представљали репрезентативне примерке – најчешће коришћене предмете међу припадницима једне културе у одређеном времену и простору.

- Треба интензивирати процес рада на музеолошкој теорији и пракси, а током кога ће, систематским радом на осавремењавању улоге, визије и мисије етнологa и етнологa/антрополога запослених у музејским и другим установама које се баве заштитом културне баштине, бити превазиђене предрасуде које музејска публика и друга јавност има према музеолошкој етнологији и кустосима као својеврсним медијаторима културне стварности.
- Треба интензивирати рад на интерактивном процесу током кога ће етнологи и етнологи/антропологи који раде као кустоси бити представљени не само као пасивни сакупљачи и тумачи артефаката везаних за тзв. патријархалну традиционалну културу, већ и као активни учесници и тумачи савремених социо-културних дешавања и трансформација, у складу са глобалним цивилизацијским процесима.

После досадашњих успешних покушаја да се коренито промени положај етнологa запослених у музејима, али и осавремени и усагласи њихов стручни и научни рад са светским токовима у етнологији/антропологији, музеологији и експологији, ЕС МДС ће и у 2007. години наставити са традицијом организовања стручних скупова. У припреми је стручни скуп на теме *Народно градителство у функцији музеологије и Музеји у оквиру привредних организација*, који ће, у оквиру остваривања плана рада, уз Народни музеј из Пожаревца као

домаћина и суорганизатора, бити одржан у Пожаревцу, у периоду од 31. маја до 1. јуна 2007. године.

Марко Стојановић

Section of Ethnologists – Serbian Museum Society

Museums in Serbia employ a great number of museum workers, who got their education and degrees at the Department of Ethnology and Anthropology, Belgrade University of Philosophy, as BA ethnologists or BA ethnologists/anthropologists.¹¹ Due to the large number of the ethnologists-museum custodians, members of the professional association Serbian Museum Society- in 46 museums, there are a total of 86 employed ethnologists¹²- it was decided to create a section of ethnologists, which soon started to operate, according to the Statute of the association.

The first assembly of the section was held in the spring of 2005, in collaboration/host National Museum of the city of Nis, while another meeting, a first regular assembly, took place later that year, in Museum of Vojvodina, Novi Sad. So far, the section operates in six months regular intervals with assemblies, professional meetings and gatherings.

The first regular assembly in Novi Sad was important for several reasons. The

official title of the meeting was Ethnology in Serbian Museums at the beginning of the 21 century. The first president of the section, Zivka Romelic, National Museum of Krusevac gave a plenary talk on current state of affairs in ethnographic museum studies. Her talk was based on a questioner sent to all museum employees all over Serbia.¹³ After the talk, a discussion developed and some solutions were suggested. The majority of participants agreed that institutional collaboration should be a priority, since very little cooperation exists even at the basic level, even in cases when museum deal with similar or the same subjects or themes.

This is further transmitted into a relation with other institutions, such as with the Institute of Ethnography, Serbian Academy of Sciences and Arts, or Department of Ethnology and Anthropology, Belgrade University of Philosophy, and it is rightly to say that the Ethnographic Museum of Belgrade does not fulfill its basic function. This function would be to establish and maintain better communication and cooperation, by collaboration in joint projects that would certainly provide much better results, with much more influence in the society spheres. Also, as it was pointed out, often there is not even a successful collaboration at the individual level among museum employees.

2006 was especially important for the activities of the section. At the same meeting in Novi Sad, a long term plan was adopted: Strategic aims for further development.¹⁴ There are several succe-

¹¹ In addition, they had to pass a professional examination and acquire titles such as museum custodian or senior custodian. These titles are, according to the legislative, recently equalized with the academic titles. Hence senior custodian is equal to MA title, and senior consultant equals PhD title.

¹² According to the data from 2005. In Serbia, there are total of 111 Museums and museum collections. Adresar Muzeja Srbije, Zavod za proucavanje kulturnog razvitka, Beograd 2000.

¹³ The data obtained during 2005, with a participation of 31 ethnologists from 21 museum.

¹⁴ According to the data of Ethnographic Museum, Belgrade, in 2003, an approximate number of ethnographic artifacts, in Serbia' museums, was around 160.000, the majority,

ssive phases and goals within this plan: 1. Review of the state of affairs within museums in Serbia, 2. defining basic problems, 3. possible direction for development. Based on this, during 2006, a couple of smaller projects were successfully fulfilled, with the participation of local museums as hosts: Cacak, May-Jun 2006, a professional meeting on ethnographic museum documentation, and Krusevac, November 2006, on redefining an ethnological object. Both projects were realized as meetings with international participation, and presented talk were published in Collection of Papers.

The meeting on museum ethnological documentation- current state of affairs and perspectives- was held in Cacak, May 31st-June 1st, 2006. Several participants from Slovenia, BiH Federation and RS also attended the meeting, which was helped in a great deal by the Serbian Ministry of Culture; the meeting was successful in promoting collaboration at various levels, thorough workshops, video presentations, reports and discussions.

Several thematic approaches were defined:

1. *Theoretical framework and contemporary tendencies in museum documentation*

Ljiljana Gavrilovic, the Institute of Ethnography, SASA, Belgrade: *Documentation of ethnological museum artifacts and new museum paradigm*; Vesna Omcikus, Ethnographic Museum, Belgrade, *Seminars on museum documentation*; Miroslav Mitrovic, Ethnographic Museum, Belgrade, *Central registrar of mobile cultural goods: Museum*

Information Center Serbia 2000 – current affairs and museum possibilities in the domain of digitalization; Alenka Simikic, Slavic Ethnographic Museum, Slovenia, Ljubljana, *Documentation in Slovenian Ethnographic Museum*.

2. *Documentation of material and non material cultural goods- examples from our museums*

Bogdan Sekaric, Museum of Vojvodina, Novi Sad, *Museum documentation in Museum of Vojvodina*; Gordana Markovic, National Museum, Valjevo, *Ethnological museum documentation in National Museum, Valjevo*; Miroslav Mitrovic, Ethnographic Museum, Belgrade, *Protection of non-material cultural heritage – the example of Centre for protection of folk dance*; Marina Cvetkovic, Ethnographic Museum, Belgrade, *Problems in collection standardization and terminology (workshop)*.

3. *Digitalization in function of heritage protection and presentation of ethnographic material and non material objects- some positive examples*

Mirjana Menkovic, Ethnographic Museum, Belgrade, *Treatment of traditional costume collection – domestic practice and recommendation from the Council of Europe*; Sasa Sreckovic, Ethnographic Museum, Belgrade, *Creation of the Centre for visual anthropology at Ethnographic Museum, Belgrade*; Ranko Barisic, Ethnographic Museum, Belgrade, *Protection of traditional occupation by digitalization*; Marica Filipovic, Earth Museum, Sarajevo, BiH Federation, *Digitalization of ethnographic documentation in Earth Museum, Sarajevo*.

4. *Panel discussion*

The majority of participants actively participated in the discussion, whose

around 120.000 being professionally documented, around 106.000 were photographed, and around 54.000 were put into central registrar.

mediator was Zivka Romelic, National museum, Krusevac, who also managed to summarize most arguments from previous discussions. The focus of the discussion was directed toward achievement of the goals and aims posted by the section, problems, strategies and priorities in ethnographic museum documentation.

A large number of ethnologists/anthropologists employed in museums in Serbia and foreign participants¹⁵ – addressed the issue of mandatory need for digitalization as a final solution in overcoming obstacles related to museum documentation. After significant break and isolation, Serbian ethnologists have had the chance to learn about new achievements and similar encountered problems in museum documentation thanks to their foreign counterparts. In this way, it was possible to contrast and compare experiences and achievements, discuss about classification problems, standardization, and museum documentation in general. At the same time, many of the participants who are employees of the Ethnographic Museum in Belgrade, have stressed that Serbia already has invested a great deal of effort in twofold communication – from museum to users/visitors, museum units, associates, and other instances where ethnographic material exists and is in need of actively adequate museum treatment. This is especially important for equalizing the criteria in preserving and protection of non material heritage, according to the recommendations by UNESCO – which is a priority in the process of protection of the total world culture and natural heritage.

The general conclusion drawn is that both theoretical framework and legislation are badly needed for any further

development. From the point of view of a professional association, based on voluntary participation, and in accordance with the codex of a given profession, it was recommended that every professional should do her or his best along the respective quality and knowledge and so contribute to the affirmation both individually and professionally. It is a necessity to work on a systematic classification of museum terminology, which would later on facilitate a creation of thesaurus and an illustrated dictionary of ethnographic notions. The opening of this problematic question for ethnologists/museum workers in Serbia and neighboring countries would represent a step forward in redefining time and social frames that generated an ethnographic artifact, and this would, furthermore expand the field of activities for ethnologists/museum workers toward grouping cultural phenomena in the past fifty years or so – in both rural and urban areas.

The section has organized another scientific meeting, this time in Krusevac, in November 9-10, 2006. The title of the conference was Redefining the notion of an ethnographic museum artifact. The host was National Museum, Krusevac, and the attendance included more than fifty professionals from Serbia, with participation from colleagues from Macedonia and Republic of Srpska. It was planned that the discussion focuses on plenary talks, but this subject had shown provoked many interesting discussions and talks, that almost all talks and related themes became equally important. Some of the addressed subjects included: a revalorization of the previous criteria used to evaluate mobile cultural goods, a need to broaden the notion and understanding of an ethnographic object, and recent but omnipresent difficulties that all ethnologists meet on a daily basis during the

¹⁵ 44 domestic and 7 foreign professionals actively participated at the meeting

course of their respective work. Some of the important talks included:

Borisav Surdic (the Serbian Ministry of Culture) – *Redefinition of an ethnographic museum objects- Ethnographic museum artifacts in at present and in the future*; Velibor Stojakovic (Ethnographic Museum, Belgrade), *What really needs to be redefined?*; Ljiljana Gavrilovic (the Institute of Ethnography, SASA), *Museum ethnographic object- from opanak to Mona Lisa*; Nikos Chausidis (Skoplje University of Philosophy), *Metaphysical aspects of a museum (mythical and magical base of museum studies)*; Vesna Duskovic (Ethnographic Museum, Belgrade), *What is exactly an ethnographic object?*; Daniela Vasilic and Vladimir Djukanovic (Museum of Republica Srpska, Banja Luka), *Ethnological department of the Museum of Republica Srpska*, with a report on objects consignment; Ivana Jovanovic, Tijana Jakovljevic and Vesna Angelovska-Nedeljkovic (City Museum of Novi Sad), *What is the job of an ethnologists? – Based on the example of the City Museum of Novi Sad*.

Almost all participants joined the discussion, which benefited in many ways from the different education and background of the participants. For example, there were two PhD in Philosophy (the participation of Velibor Stojakovic, the director of Ethnographic Museum, Belgrade) that greatly contributed to the argument from their respective perspectives; all participants, regardless of the background, were extremely interested in the problem of the redefinition, and especially so the ethnologists employed at museums, one research fellow at one institute and one lecturer who brought pedagogical and academic dimension to the discussion. Based on all these facts, the participants in the discussion have agreed on the future developments and perspectives,

especially regarding to the future of museum ethnography:

- the previous practice of museums in acquiring and treating ethnographic objects has shown to be not very successful: museum ethnography dealt mostly with objects originated in traditional rural areas of so called patriarchal culture (the peak in the pre-industrial period at the Balkans). Hence, the accelerated changes brought about by the 20th century (creation of urban socio-cultural areas) were only sporadically included in museum ethnography and its field of interest, as well as the exhibition programs. This kind of approach have created a vacuum in documenting cultural past, therefore, this conference, with an agreement of all participants, ethnologists/anthropologists employed in museums in Serbia, pointed out to the need to redefine and new institutionalization of the notion of an ethnographic object.
- according to the present legislation, a cultural good could be an object which is fifty or more years older, and there is a clear necessity to expand the time span and the understanding on what exactly constitute an ethnographic object; in doing so, the attempt is to focus more closely on recent past, so that it could become a subject of interest for ethnologists/anthropologists. After all, and based on the redefinition, the new standards should be set in treatment, collection, exhibition and usage of ethnographic objects, all according to the world standards and recommendations. That is the reason why has the section directed all of its work and efforts to better collaboration with the Serbian Ministry of Culture (that will put in proposition a new legislation on cultural goods), Ethnographic Museum in Belgrade as a basic institution for

ethnographic material and regional cooperation of all ethnologists from South-Eastern Europe who study similar historical and socio-cultural areas.

- themes, problem tasks and interests of ethnologists/anthropologists should be adjusted, according to the interests and education of the respective museum workers. Some should be directed toward theoretical frameworks, methodology or field and library research, in accordance with the respective experience, knowledge and interests and education, all within frames of museum ethnography.
- museum ethnography should be directed toward historical, socio-economic and cultural context of the present day and recent past, and based on this framework, continuously keep working in promoting contemporary methodology, treatments, acquisition, and museum exposition of ethnographic objects.
- it should be insisted on the process of terminology adjustment regarding acquisition of contemporary ethnographic objects and their further treatment according to the standards of contemporary museum theory and practice.
- keep insisting on acquisition and appropriate treatment of certain number of ethnological objects from the contemporary socio-cultural context (these would represent typical, representative objects, such as the most widely used among members of one given culture at certain time and location).
- intensify the process of work in museum ethnography and practice, which should in turn, and in time, bring about more contemporary and modern

outlook, roles, visions and missions of ethnologists and ethnologists/anthropologists employed in museums and other institutions dealing with protection of cultural heritage. It is hoped that this will create a favorable climate for overcoming certain present prejudice that museum audience and other spheres in public may have toward museum ethnology and museum custodians as one-of-the-kind mediators of cultural reality.

- intensify the interactive process in which ethnologists and ethnologists/anthropologists will be presented to the general and professional public not solely as custodians/keepers and readers of the artifacts from the patriarchal traditional culture but also as active participants and readers of contemporary socio-cultural events and transformations in accordance with global civilization processes.

These recent attempts to change the position and status of ethnologists employed in museums were successful. In the years to come, the section will continue efforts to modernize and adjust the work of ethnologists according to the world standards in ethnology/anthropology, museum studies, museum ethnography and ways of presentations. The section is already preparing another scientific, professional conference with a working title Folk architecture/building in the function of museum studies and another one, termed Museums within industrial organizations. Both will be held in Pozarevac, in collaboration with National Museum of Pozarevac, as the host and co-organizer, in May 31st -Jun 1st 2007.

Marko Stojanovic